

NÉPÚJSÁG

2026. január 24.,
szombat

LXXVIII. évfolyam
16. (22176.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Turistákat is fogad a pedagógusközpont

Oktatás és kikapcsolódás egy helyen

Fotó: Nagy Tibor

A szovátai Teleki Oktatási Központ a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének országos módszertani és továbbképző központja. A létesítmény azonban nem csupán az egyesület tevékenységének ad otthont, hanem szállodával és étteremmel ellátott wellnessfürdőt is működtet, ami bárki számára elérhető.

Szeredai Vivien

Bíró Zsolt, a központ igazgatója elmondta, hogy a létesítmény főként a pedagógusszövetség saját rendezvényeit látja vendégül, mint például a pedagógusok továbbképzését szolgáló Bolyai Nyári Akadémia. A diákoknak szóló programokból sincs hiány, a szövetség ugyanis minden évben megszervezi a nyári időszakban a tematikus jutalomtáborokat, amelyek különböző tantárgyversenyek nyerteseit látják vendégül.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha
megvásárolná!

Népújság falinaptár –
kapható az újságárusoknál!

Képekben mesélt Erdély

Marosvásárhelyen, a Studium HUB-ban került sor a Képekben mesélt Erdély című rendezvényre, amelyet a magyar kultúra napja alkalmából rendeztek meg.

2.

Hivatalosították Nyárádszereda zászlaját

Az RMDSZ javaslatára a kormány hivatalosította Nyárádszereda zászlaját – jelentette be Cseke Attila RMDSZ-es fejlesztési és közigazgatási miniszter, a javaslatot felterjesztő tárca vezetője.

2.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

ALULNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

JANUÁR

24

SZOMBAT

Ma **TIMÓT**,
holnap **PÁL, HENRIK** napja

Az év **24.** napja, hátravan **341** nap

IDŐJÁRÁS

Részen napos

Hőmérséklet:

max **3 °C**

min: **-5 °C**

nap

Isten éltesse!

PÁL: a Paulusból származik, amelynek jelentése: alázatos, szűkös, ritka, kicsi.
HENRIK: a germán Heinrich névből származik. Elemeinek jelentése: ház (vagy bekerített hely) és hatalmas, uralkodó.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2026. január 23.	
1 €	5.0894 lej
1 \$	4.3816 lej
100 Ft	1.3212 lej
1 g arany	648.8063 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Hivatalosították Nyárádszereda zászlaját

Az RMDSZ javaslatára a kormány hivatalosította Nyárádszereda zászlaját – jelentette be Cseke Attila RMDSZ-es fejlesztési és közigazgatási miniszter, a javaslatot felterjesztő tárca vezetője. „Előző miniszteri mandátumomban, 2021-ben a kormány elfogadta és hivatalosította a Maros megyei Nyárádszereda címerét, most a település zászlaja is hivatalos. Közösségeink szimbólumhasználatáért tovább dolgozunk” – hangsúlyozta Cseke Attila. Nyárádszereda címere a Bocskai-ház címerét örökíti át, kék mezőben aranyoroszlánt ábrázol, mancsában ezüstnyíllal. Az oroszlán alatt ezüsthullám jelzi a település nevét adó vizet. Bocskai Istvánt Nyárádszeredában választották Erdély fejedelmévé, 1605. február 21-én. (RMDSZ-közlemény)

Oktatás és kikapcsolódás egy helyen

(Folytatás az 1. oldalról)

Ugyanakkor, mivel a pedagógusok jól ismerik a központ adta lehetőségeket, előszeretettel látogatják iskolás csoportokkal a különféle, iskolán kívüli programok keretében, mint az Iskola másként hét vagy a zöldhét.

A szálloda és wellnessfürdő mellett a központ kempinglehetőséget is biztosít: a Tivoli-tó szomszédságában, egy erdei tisztáson található Teleki Kert összkomfortos házikói a tavaly szigetelést kaptak, így a hidegebb időszakban is jól fűthetőek. A kempingben szabadtéri grillezők, dézsák és sportpálya is található, a központ úszómedencéje pedig tanuszodaként is üzemel, így sportolásra is alkalmas.

Bíró Zsolt kiemelte, hogy bár sokan nem tudják, a Teleki Oktatási Központot és a Teleki Kertet sem kizárólag a pedagógus-zsövétség használhatja, hanem bárki számára elérhetőek.

– Amikor a pedagóguszsövétségnek nincsenek saját rendezvényei, akkor a turistaforgalom számára is teljesen nyitottak vagyunk. Igény szerint akár különböző céges rendezvényeknek is tudunk helyet biztosítani. Az intézmény rendelkezik minden olyan adottsággal, ami szükséges egy modern konferenciaközpontoz, hiszen ma már olyan helyeken tartanak legszívesebben hasonló rendezvényeket, ahol szabadidős tevékenységekre is van lehetőség – mondta az igazgató.

Bíró Zsolt hangsúlyozta, hogy a közelgő sísünet alatt is várják a vendégeket, hiszen hosszú idő után végre igazi télnek örövendhetünk.

– A wellnessközpont mindössze 7 kilométerre található a szövéái sípályától. A Bogdán-tető vagy a Bucsín-tető sípályái szintén félórás távolságra vannak tőlünk, úgyhogy a téli sportok szerelmeseinek, akik nem profi sípályára, hanem egy kis mozgásra, esetleg szánkózásra vágnak, Szövéta tökéletes úti cél lehet.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FÖSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FÖSZERKESZTŐ-HELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szeredai Vivien, Szer Pálósy Piroksa. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Szabó Ivett. **TÖRDELEÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FÖKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro
SZERKESZTÖSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Képekben mesélt Erdély – gyerekirodalom, identitás és vizuális örökség

Marosvásárhelyen, a Studium HUB-ban került sor a Képekben mesélt Erdély című rendezvényre, amelyet a magyar kultúra napja alkalmából rendeztek meg. Az esemény a kortárs magyar gyerekirodalmi illusztráció világába nyújtott betekintést, és arra vállalkozott, hogy bemutassa: miként válik a kép nem csupán kiegészítő elemmé, hanem önálló történetmesélő eszközzé a digitális korban. Külön hangsúlyt kapott az erdélyi vizuális hagyományok és a közösségi identitás szerepe.

Sófalvi Szidónia

A beszélgetésen Orosz Annabella képzőművész, László Noémi költő, Szucher Ágnes illusztrátor vett részt, a beszélgetést Szántai János költő, író koordinálta. A beszélgetés során különböző nézőpontokból közelítették meg a gyerekirodalmi illusztráció kérdését.

Megfogalmazták, hogy egy illusztráció akkor működik igazán jól, ha képes elindítani a gyerekek fantáziáját, és ha sikerül megszólítania az ő világukat. Ugyanakkor arra is rámutattak, hogy az alkotóknak a piaci elvárásoknak is meg kell felelniük. László

Noémi hangsúlyozta az alkotói alapok fontosságát: – Ahhoz, hogy jól alkoss, követned kell a régebbi alkotókat, mert rajtuk keresztül tanulsz meg az alapokat.

Szucher Ágnes saját alkotói tapasztalatairól beszélve kiemelte a gyerekekkel való közvetlen kapcsolat jelentőségét: – Részt veszek alkotótáborokban, ahol gyakran a gyerekek inspirálnak engem.

A beszélgetés egyik hangsúlyos témája a mesterséges intelligencia megjelenése volt a vizuális művészetekben. Szucher Ágnes környezetvédelmi okokból tudatosan kerüli

használatát. László Noémi szerint az MI által létrehozott képek nem képviselnek azonos értéket a kézzel készített alkotásokkal, míg Orosz Annabella árnyaltabban közelítette meg a kérdést, rámutatva a jelenlegi tendenciákra: – Már több országban is alkalmazzák, és szerintem ez is egyfajta alkotás, hiszen emberek mondják meg, mit alkosszon.

A beszélgetés során felmerült, hogy a mai fiatal alkotók számára nem a tehetség hiánya jelent problémát, hanem az, hogy egyre kevesebb idő jut az elmélyült alkotómunkára.

Szó esett arról is, hogy miben különbözik az erdélyi illusztráció más térségek illusztrációitól. Orosz Annabella több eltérést is észrevett, míg Szucher Ágnes nem látott markáns különbségeket. Végül arra is rávilágítottak, hogy az alkotó származása és a gyermekkori vizuális élményei meghatározó szerepet játszanak az alkotói látásmód kialakulásában.

A román kultúra napján a kultúra teljes hiánya

A magát szuverenisták nevező szélsőjobbboldaliak a román kultúra napján is bebizonyították, hogy a gyakorlatban teljesen hidegen hagyják őket azok az értékek, amelyekért – elmondásuk szerint – harcolnak, továbbá arról is bizonyosságot adtak, hogy egyáltalán nem tudnak kultúraltan viselkedni.

Nagy-Bodó Szilárd

Január 15-e a román kultúra napja, Mihai Eminescu születésnapja, akinek a megítélésén, a magyarsághoz és kisebbségekhez való álláspontján lehet vitatkozni, de ez egy másik téma. Ezen a napon elárasztják az országot a kulturális események, és a politikusok is arról értekeznek, hogy mennyire fontos ez a terület, és hogy sokkal nagyobb figyelmet érdemelne. Mondják ezt egy olyan országban, ahol a kulturális szféra jelentős alulfinanszírozottsággal küzd, ennek okán pedig a CulturMedia országos szakszervezeti szövetség január 15-én egy két héten át tartó tiltakozássorozatot indított. A CulturMedia a krónikus alulfinanszírozást, a méltatlanul alacsony béreket, a súlyos munkaerőhiányt és a társadalmi párbeszéd formálissá válását kifogásolja.

A politikum kultúrához való viszonyulását egyrészt az is mutatja, hogy a belügyminisztérium hibázott, rosszul idézte Eminescut a jeles napon, majd megpróbálták javítani a hibát, de nem sikerült. Nemcsak rosszul tördelték a sorokat, még a vers címét sem sikerült eltalálniuk, ugyanis az általuk választott idézet nem a De ce nu-mi vii c. klasszikusból származik, hanem a Călin című költeményből. Másrészt viszont volt ennél sokkal fájdalmasabb pillanata is az idei román kultúra napjának. Román nemzetiségű újságíró mondta azt – nem nyilvánosan – január 15-én, hogy a román kultúra napján azok tüntetnek Bukarestben, a Győzelem téren, a kormány épülete előtt, akiknek semmi közük nincs a kultúrához.

Ennél találhatóbb leírást nem is lehetne adni! Csütörtökön ugyanis több ezren tüntettek a Győzelem téren Bu-

karestben az Ilie Bolojan vezette kormány ellen. Az ott tüntető tömeghez csatlakozott az Egyetem téren a Vexler-törvény ellen tiltakozók jelentős része, élükön George Simionnal, az AUR elnökével. Az ország minden részéről – jó populista módjára – a fővárosba buszoztatott tömeg a kormány és a legionárius propaganda büntetését szigorító törvény ellen tüntetett. A menet élén egy nagy méretű fehér molinó volt, amelyen az volt olvasható, hogy „Eminescu ítélkezzen felettünk”, bár kérdés, hogy az összegyűlt tömeg tagjai mit tudnak Eminescuról. Ettől függetlenül beálltak a molinó mögé.

Egy adott ponton az összegyűlt emberek jelentős része elindul a Kiseleff sugárút irányába, ahol várták őket a buszok, a helyszínen kevesebb mint ezer személy maradt, akik provokációba kezdtek és különböző tárgyakat dobáltak a csendőrök felé. Az intézmény szerint senki nem sérült meg, de ez az eset is ékes példája annak, hogy hogyan viszonyul a szélsőjobb a kultúrához, és mennyire tud valóban kultúraltalanni. De hát ítélkezzen felettük Eminescu...

A NÉPÚJSÁG HETI KULTURÁLIS MELLÉKLETE

1714. szám

SZERKESZTETTE: KAÁLI NAGY BOTOND

Mécs László

A baba balladája

Hajnal. Telt autóbusz. Ordít a kalauznő.
A rossz világításban mindenki ingerült.
Munkától nyűtt idegzet szitkot nyilaz. Fullánkos
a méhkas: elfelejtett minden virág-derűt.

Felszáll egy nő. A karján nagy, alvó csecsszopó van:
szép, hosszú szempillájú papír-pólyás kölyök.
S lám, itt is, ott is enyhül egy-egy mérges tekintet,
puhul egy-egy dacos térd, vad váll, komisz kölyök.

Hogy, hogy nem: több a hely most, pedig nem szállt le senki.
Az egyik szitkozódó, egy tönkrement kulák,
helyet kínál. A méhkas virágra, mézre gondol.
Be jó is lenni jónak! Be kár, hogy van fullánk!

A lámpa rávilágít a szép Madonna-arcra:
most látni, hogy a kiseded csak porcelánbaba.
Holnap karácsony-est lesz. Rágondolunk. Mosolygunk.
Minden szemből kifénylik Betlehem csillaga.

...Döcög az autóbusz, döcög-döcög a vén Föld
és rajta gyilkos népek, vérvágyú emberek:
kétezred óta van csak, hogy összemosolyognak
akkor, ha köztük átmegy Anyjával a Gyerek.

1959

Gácsi Mihály (1926. augusztus 10. – 1987. február 5.) Munkácsy-díjas grafikus: Január. Forrás: dtothgaleria.hu

131 évvel ezelőtt, 1895. január 17-én született Hernádszent-
istvánon a Corvin-koszorús költő, premontrei szerzetes,
könyvtáros. Elhunyt 1978. november 9-én Pannonhalmán.

Tedd oda a holdat!

Beszélgetés Jung Ildikó Judit marosvásárhelyi festőművésszel, íróval, ny. ügyvéddel

Jung Ildikó: Apa és fia

Székely Ferenc

- Ezer szállal kötődik Marosvásárhelyhez, itt született a második világhégés vége felé. Mire emlékszik vissza?
- Szegénység volt, nem igazán lehetett vásárolni. Emlékszem, amikor először adtak csokoládét nekem, kiköptem. Apám, Horváth Dezső a temetkezési vállalatnak volt a tulajdonosa, amit nagyapámtól örökölt. Tudja, erre a háború után is szükség volt... Viszont 1950-ben államosították, és elvették tőle. Ő, tősgyökeres marosvásárhelyiként, Nagyenyeden járt kollégiumba, és azután kereskedelmi iskolát végzett. Nagyapám elég fiatalon meghalt, és hogy apám át tudja venni a temetkezési vállalatot, el kellett végezzen egy asztalosiskolát Bukarestben. Ebből szerzett diplomát. Egyébként gyönyörűen festett.
- Honnan származik anyai ágon?
- Szatmár vidékéről. Dédapám,

- Vadnai Pál hét kilométerre Szatmárnémetitől, Vetésen volt református pap.
- Hova járt iskolába?
 - A Dózsa György utcai 2. számú iskolában kezdtem, de miután mindenünket elvették, államosították, Adorjáni tiszteletes úr felajánlott egy szobát a Gecse utcai Kistemplom mellett, a 26. szám alatt. Ott éltünk hatan egy szobában tizenegy évig. Legnagyobb bátyám református lelkész lett, a másik munkaszolgálatos katona volt, aki később Kolozsváron elvégezte a jogot. Érdekes, hogy Kolozsvárra már nem mentek utána azzal, hogy a család kizsákmányoló... Ott békén hagyták. A legkisebb bátyám Jászvásáron járta ki a mérnöki egyetemet, őt sem zaklatták, mert nem ismerték a származását. Én a jogot Bukarestben végeztem el, a felvételin 18-an voltunk egy helyre. Tehát itt Vásárhelyen nem mehettünk egyetemre, mert ismertek, mindjárt közbeléptek volna, hogy ne sikerüljön a felvételi.
 - Hogyan emlékszik a művészeti középiskolára és az Unirea (Egyesülés) iskolára?

(Folytatás a 4. oldalon)

A magyar kultúra napja

Ütő Gusztáv és Vinczeffy László kapta a Háromszék Kultúrájáért díjat

Ütő Gusztáv képzőművész, akcióművész, egyetemi tanár és Vinczeffy László képzőművész, képrestaurátor kapta idén a Háromszék Kultúrájáért díjat, melyet január 22-én, a magyar kultúra napján adtak át Sepsiszentgyörgyön. Az ünnepség keretében kortárs szerzők idézték meg Bajor Andor író alakját. A csütörtöki, ünnepi rendezvényt a Bod Péter Megyei Könyvtárban tartották. Az életműdíjakat Tamás Sándor, a Kovászna megyei önkormányzat elnöke nyújtotta át a kitüntetett képzőművészeknek.

A Háromszék Kultúrájáért díjat a megyei önkormányzat és a Kovászna Megyei Művelődési Központ alapította 2013-ban.

Évente ítélik oda olyan háromszéki személyiségeknek, akik több évtizeden át meghatározták a térség kulturális életét, szakmaiságukkal, hivatástudatukkal, kitartó munkájukkal a közösségüket szolgálták.

A megyei önkormányzat tájékoztatása szerint az ünnepi eseményen tartották a Kulturá-

lis közönség- és közösségszervezési képzés diplomaosztóját is.

Az okleveleket több mint 40 háromszéki és barcasági kultúraszervező vehette át, akik az ősz folyamán elvégezték a Nemzeti Művelődési Intézet Sepsiszentgyörgyön és Brassóban tartott továbbképzését.

A rendezvényen Bajor Andor író halálának 35. évfordulója kapcsán Bajor-átiratok címmel tartottak emlékestet, amelyen öt kortárs szerző, Márton Evelin, Sánta Miriám, Varga László Edgár, Vermesser Levente és Vincze Ferenc olvasta fel Bajor művei kapcsán írt alkotásait, és válaszolt Szonda Szabolcs könyvtárigazgató kérdéseire.

A kitüntetett Ütő Gusztáv festőművész, akcióművész, egyetemi oktató 1958-ban született Sepsiszentgyörgyön. Festészet szakon diplomázott a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Egyetemen, de munkássága elsősorban performanszai kapcsán ismert. A cselekményművészet életetője, számos perfor-

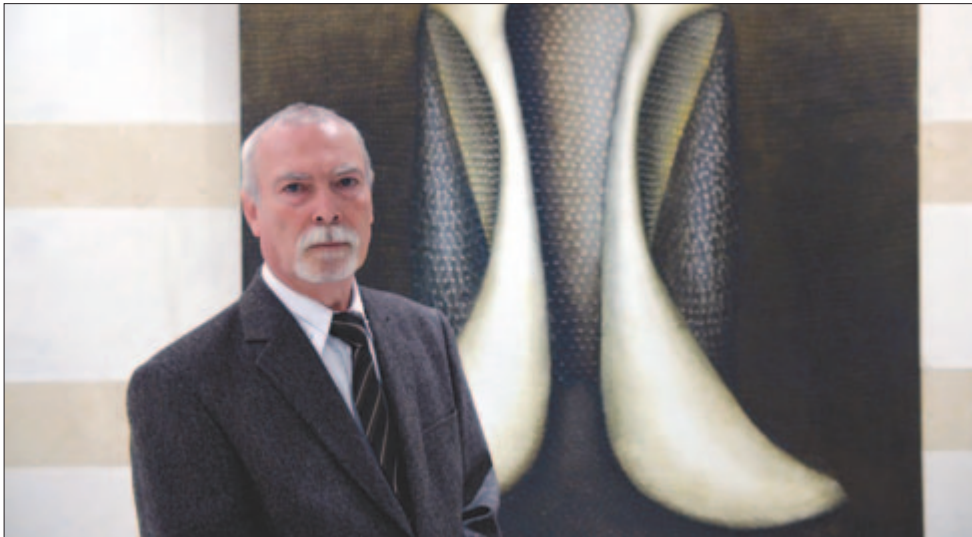

Ütő Gusztáv A Pulzus 5 éve című kiállítás megnyitóján az Erdélyi Művészeti Központban Sepsiszentgyörgyön (2018)
Fotó: Toró Attila Forrás: eloszekelyfold.ro

mansztálalkozó szervezője. Egyetemi oktatóként a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen, valamint a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara és a Sapientia EMTE által közösen létesített sepsiszentgyörgyi képzőművészeti karon oktatott, oktat. Művészetére a perspektivikus látásmód jellemző, motívumvilága szimbolikus jelentést hordoz magában, a lokális és globális kölcsönhatását boncolgatja. Számos kitüntetésben részesült, megkapta a bukaresti Képzőművészeti Szövetség Performanszdíját (1996), a Magyar Művészeti Akadémia Koller-díját (1999), az EMKE-díjat (2001), a Munkácsy-díjat (2009) és a Magyar Ezüst Érdemkeresztet (2014).

Vinczeffy László festő, képrestaurátor Atyhában született 1946-ban. A kolozsvári Rajztanárképző Főiskolán végzett 1970-ben, majd pedagógusként dolgozott. 1979-től a

sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum képrestaurátora, és elvégezte a bukaresti Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Főiskola restaurátorképző szaktanfolyamát. A sepsiszentgyörgyi képtár 19. századi anyagából számos festményt, köztük a Barabás Miklós-gyűjtemény és a Gyárfás Jenő Képtár anyagát restaurálta. Több mint 30 évig dolgozott az intézményben, jelenleg is Sepsiszentgyörgyön él és alkot. Olajfestményein, grafikáin, szobrain, installációin egy álomszerű, absztrahált szürreális világot tár elénk, erőteljes vonalvezetéssel, egyéni formavilággal, gyakran allegorikus témákat is ábrázol. Munkásságát többek között az Erdélyi Magyar Képzőművész Egyesület Szolnay Sándor-díjával (1998), a Pro Cultura Hungarica díjjal (2006), Munkácsy Mihály-díjjal (2008) és a Magyar Művészetért díjjal ismerték el (2009).

Vinczeffy László

Forrás: eloszekelyfold.ro

Megmentették a könyvállományt, újra látogatható a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár

Nyolc hónapnyi munkával sikerült megmenteni a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár állományát a kenyérbogár-fertőzéstől, így a klasszicista teremkönyvtár ismét fogad látogatókat.

Hortobágyi T. Cirill főapát kedden sajtótájékoztatón ismertette, hogy a könyvtárat tavaly júniusban zárták be a mintegy százezer kötetet veszélyeztető kenyérbogár-fertőzés miatt.

„A főapátsági könyvtárat megmentettük” – jelentette be. Azt mondta, hogy a rovarmentesítési eljárás mellett minden egyéb fertőzést is feltérképeztek és kezelés alá vettek, valamint a könyvtár teljes bútorzatát fertőtlenítették. „Nincs ugyan menthetetlenül sérült kötet, ám a 200 év során sajnos a gyűjtemény több mint felét érték különböző károsító hatások” – mondta. Hozzátette, hogy a könyvtár vezetői, segítői és szakértői korszerű módszerekkel folytatják az állományőrzést. A legértékesebb, legrégebbi gyűjteményi rész nem volt veszélyben, mert azokat egy külön helyszínen őrzik – mondta. „Ez a hely mindannyiunk öröksége, megőrzése is különös felelősségünk” – fogalmazott.

Kiss-Hegyi Anita, a Kulturális és Innovációs Minisztérium kulturális kapcsolatokért felelős államtitkára azt mondta, hogy a főapátsági könyvtár méltó társa az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Tudományegyetem gyűjteményeinek és különleges ékköve a történelmi teremkönyvtárak sorának. Hozzátette, hogy a könyvtár „élő gyűjtemény”, ahol szerzetesek, kutatók és diákok évszázadok óta dolgoznak. A könyvtár „párját ritkítja szerte a világban”, ezért nem lehetünk elég hálásak azoknak, akik megmentették – hangsúlyozta, hozzátéve, hogy ez a szakemberek, az apátság közö-

Hortobágyi T. Cirill főapát a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár újrainyításáról tartott sajtótájékoztatón 2026. január 20-án. Nyolc hónapnyi munkával sikerült megmenteni a könyvtár állományát a kenyérbogár-fertőzéstől, így a klasszicista teremkönyvtár ismét fogad látogatókat. Fotók: MTI/Krizsán Csaba

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár az újrainyításáról tartott sajtótájékoztató napján, 2026. január 20-án

tetet háromezer ládába csomagolták, a ládákat fóliazsákokba tornyozták, amelyekbe kilencven ezer liternyi gázt pumpálva anoxiás, vagyis oxigénmegvonásos környezetben várakoztak a könyvek hat héten át annak érdekében, hogy a kártevők biztosan elpusztuljanak. Ez idő alatt a 150 darab, egyenként 12 polcos szekrény üresen állt, így az asztalosok négyszáz darab, egyenként különböző méretű, a műemléki környezethez igazított alátámasztást építettek be. A visszafertőződés elkerülése érdekében addig egy fóliát sem bontottak ki, amíg a polcokat és

a padlót nem fertőtlenítették. A védőszer felkenése után a hatékonyság növelése érdekében a polcokat hetekre fekete nejlonnal burkolták – sorolta. A könyveket a kicsomagolás után alaposan átvizsgálták és megtisztították, 16 restaurátor hatvan napig dolgozott azon, hogy a köteteket speciális könyvtári porszívókkal portalanítsák. Közben feljegyezték, hogy melyiken milyen sérülés található – mondta.

Dejcsics Konrád, a Pannonhalmi Főapátság kulturális igazgatója azt mondta, hogy tudatosítani kell, hogy a fertőzésmentesség fenntartása folyamatos kockázatkezelés, az állományvédelem elsődleges feladata nem a beavatkozás, hanem a megelőzés. Szakértők bevonásával szigorú protokollt alakítottak ki ennek érdekében – emelte ki. Részletezte, hogy a rovarfertőzés után adat alapú állapotfelmérésre építik a monitorozást, restaurátori ellenőrzést tartanak negyedévente, feromoncsapdákat helyeznek ki, és rendszeres mélységi takarítást végeznek. Hőmérséklet és páramérő szenzorokat helyeztek ki, tavasszal modulárisan bővíthető légtechnikát építenek ki, és a tervek között szerepel egy zsilipkapu kiépítése.

Dejcsics Konrád, a Pannonhalmi Főapátság kulturális igazgatója a sajtótájékoztatón

Tedd oda a holdat!

(Folytatás a 3. oldalról)

– A hetedik osztály elvégzése után jutottam be a művészeti középiskolába, ahol híres tanárain voltak, de nemcsak festettem, hanem vívtam is. Együtt jártam versenyekre Pongrácz Antallal. Egyszer nem engedtek el, ezért megharagudtam, s elmentem az Unirea (Egyesülés) középiskola igazgatóságához, hogy vegyenek fel oda. Felvettek, és ott érettségiztem 1961-ben. Akkor, a '60-as évek elején négy magyar osztály volt és egy román, mikor visszajöttem Bukarestből 1980-ban, négy román osztály és egy magyar működött. Most egy magyar sincs.

– *Ki vette észre elsőként, hogy Horváth Ildikó kislánykezeben más-ként áll az ecset, de még a rajzce-ruza is?*

– Édesapám. Ő itthon rajzolgatót, s azt mondta: ülj le, hogy rajzoljalak le. Én szót fogadtam, de én is rajzoltam. Amit ő rajzolt, később vagy elajándékozta, vagy eladta, mert nem volt miből éljünk. Tehát édesapám rajzolt, és én is rajzoltam. Hidi József ismert festőművész volt a keresztapám. Ők biztattak. Később a művészetiben is festegettem, rajzoltam. Sajnos ebből az időszakból egyetlen munkám sem maradt meg.

– *Beszéljünk a bukaresti évekről.*
– 1961-ben kerültem Bukarestbe. Elsőre nem sikerült a jogra,

tem kacagni. Apám mindig azt mondta: ennek a gyerekek egyik szeme sír, a másik kacag. Gyermekkoromban nagyon hamar mentem át az egyik hangulatból a másikba.

– *Kedvenc színe?*
– Édesanyám mindig kékbe öltöztetett, mert kék a szemem. Tehát kék ruha, kék masni. Aztán megszerettem a lilát, a pirosat, a feketét. De ha megnézi a képeimet, minden színt használok, minden színt szeretek, talán a kékét egy kicsit jobban...

– *Van kedvenc festménye?*
– Van. A Bolyai téri unitárius templomban található: egy erdőszél nagy páfránnyal. A címe: A páfrány. – *Mikor kezdte el a festészetet?*

– Amikor a Gecse utcában lakunk. Összebarátkoztam egy nagyobb lánnyal, Major Gizivel, aki később neves festőművész lett. A kirakatokban ő csinálta a festőrészt. Emlékszem, hogy az Arany János utcában kapott egy műhelyt, és hívott: – Gyere, Ildi, segíts! Elvállaltam, s én festettem az alapot. Semmi művészet nem volt abban, amit végeztem, festettem, s közben beszélgettünk. Értékes, nagyon érdekes beszélgetések folytak. Édesapám akkor már felhagyott a festéssel.

– *Van kedvenc témája, amihez gyakran visszatér?*

– Sok képem van a várról, azt nagyon szeretem. A kedvenc témám a

alá. A kislány nagynnyja adott címet: A makacs.

– *Hol állította ki a képeit?*
– A várban, az unitárius egyház-község tanácstermében, a Kultúrpalotában többször, Nyárádszere-dában a református egyháznál, Kolozsváron a rádió épületében. Képeimből vittek külföldre is: Amerikába, Izraelbe, Németországba stb.

– *1980-ban Bukarestből visszatér Marosvásárhelyre, de Segesvárra ingázik, ott dolgozik a városi törvényszéken.*

– Egy évet ingáztam Segesvárra, de ügyfeleim voltak Szebenben, Marosvásárhelyen, Nagyváradon... Ha beszéled a nyelvet, és ismered a jogot, a világ bármely pontján dolgozhatsz.

– *Önnek ott volt a családja, munkahelye Bukarestben. Miért vágyódott haza szülővárosába?*

– Meghalt a férjem, akit Christescu Mirceanak hívtak. Közgazdász volt és rögbiző. Ő is írogatott verseket, elbeszéléseket. 39 évesen ment el. Bukaresti arisztokrata családból származott, de engem elfogadtak. Egyedül maradtam a gyerekekkel, s ez nagyon nehéz volt; édesanyám pedig itt volt egyedül, mert a bátyáim mind elköltöztek. Ettől eltekintve imádtam Marosvásárhelyt. Mikor vakációkról visszamentem egyetemista éveimben, mindenki azt mondta: – Jaj, hogy látszik rajtad, hogy otthon voltál!

– *Térjünk át az irodalomra. Milyen kötetek jelent meg eddig?*

– Az első két könyvemben, amelyek a Silver Tek Kiadónál jelentek meg, elbeszélések voltak. Ezeket a fiam, Christescu Adrian – aki maga is író, és Jászvásárban kiadója van (neve: Lebăda Neagră) – lefordította román nyelvre.

– *Kérem, hogy sorolja fel kötetek címét.*

– *Gondolatok* (elbeszélések, 2017); *Amiről nem beszélünk* (elbeszélések, 2018); *Sorsok és szerelmek* (kispróza, 2020); *A felhők fölött mindig kék az ég* (2022); *A város és én* (2025). Valamennyi kötet a jászvásári Lebăda Neagră Kiadónál látott napvilágot. A kötetborítón és a belsejében látható képzőművészeti alkotások mind saját munkáim. Az utóbbi könyvet Szucher Ervin szerkesztő, a Juventus Kiadó vezetője mutatta be 2025. február 19-én a marosvásárhelyi Studium HUB-ban.

– *Ezek közül mi jelent meg román nyelven?*

– A *Gondolatok* (Gândurile), az *Amiről nem beszélünk* (Despre ce nu vorbim) és *A felhők fölött mindig kék az ég* (Deasupra norilor, cerul rămâne mereu albastru). A fiam fordította le őket, neki az anyanyelve magyar.

– *Hogyan kezdte az írást?*

– Amikor a gyerekem, Adrian kicsi volt, írtam pár mesét, ezeket mondtam el neki. Három meg is jelent a *Nagyapó mesefája* című sorozatban Horváth Ildikó néven. Ahogy átkerültem a könyvtárosi beosztásból az ügyvédi kamarához, már kevesebb időm maradt, elfoglaltabb voltam...

– *Egyik legszebb című könyve A felhők fölött mindig kék az ég. A napokban nekem is alkalmam volt megfigyelni, amikor repülön utaztam. Mi adta az ötletet?*

– Gyakran utaztam repülön, főleg Marosvásárhely és Bukarest között, és mindig csodáltam ezt a végtelen kék eget, ami a repülő ablakán kitekintő elé tárul. Ha autóval utazunk, akkor is nézem a felhőket. Legutóbb, amikor Budapestről jöttünk haza, olyan dolgot láttam, amit

még le sem írtam. A kék égen két fehér felhő tartott egymás felé, s mindkettőnek volt egy fej alakja és egy kitárt karja. És úgy közeledtek egymás felé. Olyan volt, mint egy isteni színpad. Van lila ég, kék ég, fekete ég, piros ég, fehér ég; annyira szeretem az eget. Az ég isteni színpad.

Jung Ildikó

– *Milyen a kapcsolata a fiával?*

– Nagyon jó. Ő Jászvásáron él, de van háza Marosvásárhelyen is. Naponta hív telefonon. Amikor megérkezik Vásárhelyre, előbb hozam jön, és hoz egy csokor virágot. Tavaly február 19-én együtt mutatta be a legutóbb megjelent kötetet Szucher Ervin író-újságíróval.

– *Mit ír jelenleg?*

– Egy kötetet dolgozom, amiből kb. 30 oldalt megírtam. Nem tudom, hogy kisregény vagy elbeszélés lesz-e belőle.

– *Éjjel, amikor nem tud aludni, mit csinál, fest vagy ír?*

– Írok. Azon gyötörődöm, hogy mi legyen a következő fordulat, amit papírra vetek.

– *Kérem, beszéljen a családjáról.*

– Férjem Jung János orvos, akadémiai tag, egyetemi tanár. Most is bejár, doktori dolgozatokat vezet. Arad megyéből származik, Temesváron járt német középiskolába. Így került Marosvásárhelyre, ahol 1965-ben elvégezte az orvosi egyetemet. Előző házasságából van két gyereke: Marika asszisztensnő, a fia, János Budapesten él. Mindannyian evangélikusok vagyunk.

– *Jung Ildikótól, a jogásztól kérdem: mit kellene változtatnunk ezen a világon, hogy szebb és élhetőbb legyen?*

– Nem lehet változtatni! Hívó ember vagyok, és minden este imádkozom, hogy béke legyen. Egy-egy emberben olyan „rossz mag” van, amire sosem tudunk választ adni. Például volt egy nagyonmegosztási perem, s két lánynak kellett megosztanom az anyjuk vagyonát. Tárgyalás előtt, a folyosón az egyik odament a másikhoz, megfogta a fülbevalóját és kitépte. „Ez az anyámé volt, s akkor az egyik az enyém kell legyen...” – mondta a testi sértést elkövető. Bukarestben, a Legfelsőbb Törvényszéken egy festőművész a

váróteremben elvágta a felesége nyakát.

– *Önt érte támadás amiatt, hogy magyar?*

– Soha. Mindig büszke voltam arra, hogy magyar vagyok.

– *Szokott bánkódni?*

– Nem különösebben, csak ha halálról hallok.

– *Mi a legnagyobb öröme?*

– Amikor megkeres az unokám, aki Berlinben harmadéves a zene-konzervatóriumban. Este 11-kor becsenget, s azt mondja: – Csókolom, Mama, megjöttem! Ezek az apró családi örömök a legszebbek. Még annál is nagyobbak, mint ha a kötetem bemutatójára nem heten vagy tízen, hanem hetvenen jönnek el...
– *Mit üzen a fiataloknak?*
– Nőjenek fel, de ne a számító-gép mellett... Keressenek barátokat, mert ez a legszebb dolog a világon.

– *Meddig szeretné folytatni az írást?*

– Czirjék Lajos évente kiad egy könyvet, s mindig szól, hogy írjak bele. Két gondolatot emelnék ki: amíg nem esik ki a kezemből a toll, addig szeretnék írni. A másik: a festészet úgy született meg, hogy Isten, amikor megteremtette a világot, elcsodálkozott, milyen gyönyörű lett... Ekkor adott az embernek tehetséget, hogy megörökítse az utókor számára.

Távozás előtt Jung Ildikó Judit megmutatta a marosvásárhelyi Sáros utca 10. szám alatti műtermében lévő festményeit, a képeken látható kedvenc virágait, ölelkező szerelmes párt, esernyő alatti kislánycart, a festmények sarkába „felpingált” holdat, amely minden alkotását egyedivé és „Jung Ildikóssá” teszi. Egy könyvet adott aján-dékba: *A felhők fölött mindig kék az ég*. Legyen még sokáig kék az ég a felhők fölött – mondtam, s boldog voltam, hogy felhőtlen örömmel távozhatok.

Jung Ildikó: Hangulat

így a könyvtárosi főiskolán próbálkoztam. Egy kutatóintézet könyvtárában dolgoztam, s májusban be kellett költöznünk három hétre a főiskola bentlakásába. Látogatás nélküli tagozaton tanultunk és vizsgáztunk. Közben az intézetben festegettem, de a berámázott képekből egyet sem adtak vissza, azt mondták: ezek mind nekünk maradnak, sok sikert a jövőben...

– *Mi volt a legelső festménye, amire emlékszik?*

– Egy lány, akinek a fél arca nevet, a másik pedig sír. Onnan van, hogy amikor a szüleim mentek valahová, és engem nem vittek magukkal, elkezdtem sírni. De ha azt mondták: öltözz fel, akkor elkezd-

táj, a képekre, valahová a sarkukba oda szoktam tenni a holdat. Czirjék Lajos festőművész mondta: ha nem teszed oda a holdat, akkor az nem is Jung Ildikó-s kép, nem is te festetted! (Lajosnak nagyon jó képei vannak, Erdély egyik legjobb festője.) Nagyon sok képre felteszem a holdat. Ezt így szeretem!

– *Mi segíti abban, hogy címet adjon egy festménynek?*

– Nincs minden képemnek címe. Néha a nézőkre, a látogatókra bízom, hogy ők adjanak címet annak, amit a falon látnak. Festetem egyszer egy kislányt aki szélben, viharban az esernyőt alig tudja tartani a kezében. Alig tartja, fúj a szél, de mégsem áll be a közeli fa

Támogatók:

Zöldellő nagyapám

Sebestyén Mihály

A Zöld-foki-szigetek függetlenségének kikiáltásakor nagyapám zöldbe öltözött. Tetőtől talpig. Beolvadt a szoba tapétájának zöldjébe. Nem is nagyon találtuk meg egy hétig. Üvöltésére lettünk figyelmesek, amikor már teljesen kiéhezve és legyengülve feküdt a zöld gypszönyegen. Egész életében ilyen túlzó volt.

Az egész család úgy érezte, mintha egy hétre – vagy még ennél is hosszabb időre – a vadonba emigráltunk volna. Vagy visszavetettünk volna zöldellő őslényekké. A tábornút mellett – jelképesen és valóságosan – zöld-foki nótákat énekeltünk, zöld fokhagymát – a zöld-fokiak nemzeti eledelét – rágcsáltuk, mind olyan fémesen kemény illatot (jó, mondjuk ki: bűzt) árasztottunk, hogy a szomszédok a Jóreménység fokára menekültek. Abban reménykedtek, hogy egyszer visszatérünk mámoros zöldövezetünkéből a mérsékelt égöv alá, és akkor újra béke lesz az olajfák és a zöltségturnmixok alatt.

Pedig akkor nagyapám – nem tudni honnan – elővett egy kisebb zöld kötetet, amely a zöld-foki klasszikus költők verseinek gyűjteménye volt, majd kényszerített bennünket, hogy zöld-foki közmondásokat tanuljunk meg kívülről. Például: *jobb a zöld szilva, mint a zöld szilváni*; vagy: *szebb a páva, mint a pápa* – amivel azt kívánta illusztrálni előtünk, hogy a zöld-fokiak nem dőltek be a portugál inkvizíciónak és a hittérítőknak, hanem megmaradtak zöldhitűeknek, annak ellenére, hogy a szigetek neve portugál eredetű: a tengerbe nyúló fok egykori buja, érzéki, már-már erotikusan párolgó növényzetére utal.

Portugália gyarmata volt, 1975-ben nyerte el függetlenségét. Ekkor már túlérrett zöld volt itt az uralom. Már-már rothadt – állapították meg a baloldali tévécsatornák kiküldött tudósítói. A szigetcsoport tíz nagyobb szigete közül kilenc lakott, míg öt kisebb érintetlen zöld: vadon és szabadon lobban az Afrikából érkező alkonyati szélben. A szigeteket vulkanikus eredetű népek lakják, akik

kitörő értelmességgel és kedéllyel vannak megáldva.

Mind ismerik Petőfi klasszikus sorait nagyapám remek fordításában: *Még zöldel a nyárfa az ablak előtt*. A hexaméter náluk mértékegység, a lódenkabát nemzeti viselet. Mióta nagyapám lefordította nekik a *Zöldre van, zöldre van a rácsos kapu festve* című népdalt, mindenki ajkán kérés nélkül is felcsendül. Nem ijedtek meg a „rácsos kapu” színtagmtól: lélekelemzőik nem a bezártság átételes metaforáját látták benne. És azért vártak hiába a kelet-európaiak, mert nem volt az egész kibazsarósászott falu zöldre festve.

Zöldfok fővárosát, Praiát – oktatott bennünket nagyapám, Grünhut Manó – azokban a forrón zöldellő napokban a nép nyelvén nem hivatalosan Verníliának hívják. Egy átlagos zöld-foki, aki megérte a függetlenséget, képes a zöldnek a harminckettőtől a hatvannégyig terjedő színiskáláján az árnyalatokat, változatokat, elfajulásokat, kitevőket és kivételeket könnyedén megkülönböztetni. A penészzöldtől a spenótszínig, a bujazöldtől a hervatag pázsit késő délutáni – mondjuk október kilencedikei – árnyalatáig.

Külön zölpszótáruk van, amelyben minden, ami fokozatosan zöld az alapfoktól az infra-smaragd felsőfokáig – a párizsi zöld nagymesteri fokozatától a zöldfűlűek pirulásáig – fel van sorolva, meg van magyarázva színvakok és afro-európaiak számára. Illusztrálva van, sőt a legfrissebb digitális kiadásban már zeneileg is példázva: Verdi-operákat játszik a zöld-foki állami operaház minden évadban, bérletiszünetben.

Nemzeti válogatottjuk gyepzöld, ezért szoktak rendszerint győzni, mert az ellenfél alig pillantja meg őket. Arcukat is zöldre mázolja, ugyanis a FIFA szabályzata egyáltalán nem emlékezik meg az arcfestésről.

Hosszú ideig fogalmunk sem volt az öregnek erről a jól titkolt rokonszenvről, amelyet a Zöld-foki-szigetek iránt táplált keszeg mellkasában. Korábban nem adta jelét különösebb vonzalmának a zöld iránt, hacsak azt nem számítjuk, hogy rendszerint zöld kürtőkalapot viselt, ezzel ment a templomba, de hát édes istenem, olyan kalappal köszöngtetnek egy szabad országban, amilyennel csak óhajtanak a polgárok és alattvalók. Na meg a kínai zöld teát említhetjük – így utólag a veszteség gödrei között bukdácsolva –, amelyet minden reggel és minden este szürcsölt, hörpölt, iddógált, kortyolgatott, szipogott. Méregtelenít – mondogatta –, ráadásul immunerősítő. Rá akart venni bennünket, hogy mi is váljunk a zöldsarjú-tea fogyasztóivá. Eszünk ágában sem volt. Ha van Lipton, Earl Grey, Lord Nelson, Darjeeling meg tibeti rubintea. Ezek között válogattunk. Pont azt a szárított, gyanús gyűanyagot fogjuk a szervezeteinkbe betolni? Na nem. Makacskodtunk.

Aztán egy reggel nagyapám eltűnt. Nem a tapéta előtt, nem a függöny mögött, nem a szobanövények között. Csak egy zöldteafilter maradt utána az asztalon, gondosan kinyomkodva, mintha üzenet lenne. Keresését azonnal megkezdtek, de a törvénynek engedelmeskedve – mi balgák! – csak az eltűntét követő harmadik napon jelentettük be. Újságban közöltük, a helyi adókon népszerűsítettük. A zöldek azonnal jelentkeztek, vezetőjük kijelentette,

semmi közük sincs nagyapám eltűntéhez. A zöldszervezetek sorra tárták szét karjukat, sopánkodtak, álszerűen pofozva sajnálkoztak. A Zöldező, egy szélsőséges félkatonai szervezet azt állította, hogy nagyapám eltűnése nem véletlen. Ezt csakis a Gender-Bender bár személyzete és zongoristája cselekedhette, ui. abból a bárból már tűntek el emberek, akiket azóta is keresnek rokonaik és hitelezőik. Nagyanyám erre csak legyintett. Mit tudják ezek, mitől döglök a légy. Ezt meg mi nem értettük, mert a zöld legyek kizárhatók voltak az ügyből. Egy szóval: ki voltunk teljesen zöldülve. Az epebajosok zöldet hánytak, a nemzeti monitorszolgálat zöld és kék léggömböket, keresődrónokat küldött fel. De hiába. Zöldmező-beruházásokat ígért az EU, de a szigetek valamiért erre nem rendültek meg. Portugália ügyvivője lerázott bennünket. Nagyapámról azt állították, hogy szélhámos, svindler, csaló, illuzionista csódtómeg, népbutító, teljesen megbolondította a Zöld-foki-szigetek amúgy szelíden zöldszívű népét. Sőt ki van tiltva a szigetről. Ehhez képest hónapokkal később egy töredezett, összekaristolts és pecsétekkel megalázott képeslap érkezett tőle. Legalábbis erre vallott az aláírást nélkülöző levélszőveg. Nem ábrázolt semmit, csak egykedvűen volt színezve: egy különösen árnyalt almazöld kartont forgattunk a kezünk között. Értetni véltük a szövegét: *Most már itt vagyok, igazán*.

Soha többé nem láttuk. De néha, ha tavasszal túl sokáig nézzük a frissen kihajtott fákat, vagy ha egy gyp hirtelen túlságosan élénknek tűnik, valaki a családból biztosan megszólal: „Ez már nem egészséges zöld.” Ilyenkor hallgatunk. Teát főzünk. És egy pillanatra úgy érezzük, mintha a világ túlságosan is zöldre váltott volna.

Abban az esztendőben zöld hó borította a bércei tetőt.

Jung Ildikó festményei

Honnan ered a dákoromán kontinuitás elmélete?

Román és magyar történészek az MCC új eseménysorozatában

Az erdélyi román és magyar közösség történelmének érzékeny kérdését vizsgálta meg a Mathias Corvinus Collegium (MCC) január 13-i kerekasztal-beszélgetése Kolozsváron. A *dákoromán kontinuitás és a honfoglalás* című beszélgetésen a meghívott történészek objektív, tudományos megközelítésből ismertették a megszokott témához kapcsolódó adatokat, kitérve a történelmi narratívák különböző alakulására is.

A panelbeszélgetés a *Románok és magyarok a közös múlt tükrében* című, 11 alkalomból álló nyilvános eseménysorozat első része volt. A kezdeményezés szakmai kurátora és moderátora, dr. Marius Turda történész már a bevezetőben tisztázta: az est célja nem a „történelmi igazság” egyetlen mondatban való leszögezése, és nem is a két nézőpont szembeállítás, hanem egy összetett téma közérthető bemutatása.

Az alkalmon Marius Turda három történéssel beszélgetett: jelen volt dr. Eduard Nemeth, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem docense, dr. Sorin Nemeti, a BBTE egyetemi tanára és dr. Szabó Ádám, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Magyar Nemzeti Múzeum főmúzeológusa.

A Kárpát-medence mint a vadkelet

A szakemberek először is a 271 és 896–1000 közötti időszakról beszéltek. *Eduard Nemeth* rámutatott: a Kárpát-medence ekkor egy folyamatosan változó, politikailag instabil térség volt, különböző népcsoportok váltották egymást, ideiglenesen letelepedtek, majd továbbálltak, a hatalmi viszonyok pedig újra és újra átrendeződtek. „Az állandó változások régiója volt, ideiglenes és korlátozott stabilitással, ahol sokan próbáltak szerencsét. Egyfajta vadkelet (Wild East) volt ez a vidék.”

A beszélgetés egy alapvető kérdéssel folytatódott: a római közigazgatás kivonulása után. Aurelianus császár idején maradt-e egy őshonos, latin nyelvű lakosság a volt Dacia provincia területén? Az adott korszakból kevés a biztos kapaszkodó, ezért végső válasz sem létezik erre a kérdésre. Sorin Nemeti az erdélyi ásítások leleteire támaszkodva elmondta: 271-től a 15. századig állandóan lakott volt a vidék, a potaissai (a mai Torda) területen 5-6. századi lakhelyeket, tárgyakat és temetőt is találtak.

A régészet egyik hiányossága azonban, hogy a leletekből nem lehet az ott élők nyelvére vagy identitására következtetni. „Egy

szélésekkel, amelyek a folytonosságot, az ősi jelenlétet, a történelmi jogosultságot hangsúlyozták. Így születtek és erősödtek meg azok a narratívák, amelyek később érzelmi és politikai töltetet kaptak.

De miért maradt ez máig megosztó és érzékeny téma, ha a szakemberek már utánajártak a részleteknek? A 19. század a nacionalizmus és politikai követelések kora volt, kiemelte a témát a tudományos keretből, és identitáskérdéssé tette. A legitimáció iránti igény érzelmekkel töltötte meg az eredetmitoszokat, a történetírást pedig ezek szolgálatába kényszerítették.

„Sajnos ez a történelmi kontextus: az egész vita kilép a tudományos keretből, és politikai töltetet kap. Ez egy romantizált történetírás, amely bizonyos közösségek jogait vagy privilégiumait a történelmi jogosultsággal próbálja alátámasztani” – fejtette ki Eduard Nemeth. Hozzátette: a történelmi kutatás azonban nem kíváncságműsor, nem abból kell kiindulni, mit szeretnénk igaznak látni, hanem abból, hogy mit lehet bizonyítani. A jó történész tehát szenvedély és részrehajlás nélkül dolgozik.

Egy hiánypótló párbeszéd ígéretes kezdete

A beszélgetés tehát nem egy „végső igazságot” kívánt közölni. Megmutatta, hogyan működik a történelmi kutatás, milyen forrásokra támaszkodhatunk, és hol vannak a tudás határai. A szakemberek nyitlan vállalták, hogy ennek az óriási kirakosnak nagy része még mindig hiányzik, és nagyjából csak 10 százalékát látjuk. Különösen fontos tehát, hogy ne versenyként kezeljük a magyar és román közösség történelmi kérdésekben folytatott vitáit, hanem közhelyekről mentes, érett és elfogulatlan párbeszédet folytassunk a megosztó témákról is.

Marius Turda arra biztatta a közönséget, hogy merjenek választást keresni, történelmet tanulni, több nézőpontot megismerni. Szánják rá az időt még akkor is, ha az „abszolút igazság” sosem lesz maradéktalanul elérhető.

A Románok és magyarok a közös múlt tükrében sorozat következő eseménye január 27-én lesz a kolozsvári MCC-központban, címe *Hunyadi János és Hunyadi Mátyás* vagy *Ioan de Hunedoara és Matia Corvinul*?

A beszélgetések célja, hogy romániai magyar és román történészek párbeszédére építve, összehasonlító és kiegyensúlyozó nézőpontból vizsgálják Románia, illetve Erdély történelmének vitatott kérdéseit. A meghívott szakértők tudományos alapossággal vizsgáltnak olyan történelmi kérdéseket, amelyek a két nemzeti historiográfiában hosszú időn át eltérő értelmezéseket kaptak. A romániai nyilvánosságban példa nélküli kezdeményezésként ez a beszélgetéssorozat szakmailag igényes és nyitott megközelítést kínál a történelmünkről folytatott párbeszédhez – a közhelyek meghaladására és a múlt érett, elfogulatlan megértésére. *(közlemény)*

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

 mediatör

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro

KPTV

THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

CityTv
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK tetőjavítást, bádogosmunkát, festést. Tel. 0746-934-068. (27441)

VÁLLALUNK építkezést, tetőborítást, -javítást, bádogosmunkát, csatornajavítást, bármilyen munkálatot, van saját anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0748-458-990. (27481)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett testvérünk,
 apa, nagypapa, rokon, barát, szomszéd,
BAKÓ MIHÁLY
 életének 58. évében csendesen megpihent.
 Temetése folyó hó 24-én, szombaton 15 órakor lesz a
 Jeddi úti temetőben, református szertartás szerint.
 Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
 Gyászoló testvérei. (27529-I)

**Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édes-
anya, nagymama, anyós, rokon, szomszéd,
PORKOLÁB ANNAMÁRIA
szül. Révész
70 éves korában, január 22-én visszaadta lelkét Teremtő
Urának.
Temetése 2026. január 26-án 13 órakor lesz a marosvásár-
helyi református temetőben.
A gyászoló család. (27532-I)**

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

A Maros Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ munkaközössége mély együttérzéssel osztozik Pápai Annamária kolléganőnk szeretett ÉDESANYJA elvesztése okozta fájdalmában. (27534-I)

200 ÉV MAGYAR MUZSIKÁJA

MAGYAR KULTÚRA NAPJA – ÜNNEPI KONCERT

BALÁZS JÁNOS

Kossuth-díjas zongoraművész

2026. JANUÁR 25. 18:00 ÓRA

MAROSVÁSÁRHELY KULTÚRPALOTA

A belépődíj ára 30 lej
Jegyek korlátozott számban kaphatók a Kultúrpalota jegypénztárában.
A jegybevételt jótékony célra fordítjuk.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Kedvezményes könyvek a Kobak könyvesboltokban:

Több mint 50 könyv!

40% kedvezmény!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

A pályakezdő podcast
KÉTHETENTE SZOMBATON 20 ÓRÁTÓL

PÁNIK!

Bugnár Szidóniával és Bíró Hunorral

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
• Rendőrség - 0265/202-305	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110	- vidék - 0265/929
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
• Prefektúra - 0265/266-801	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907	• Vasútállomás - 0265/236-284
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
• Procardia Egészségügyi Központ - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087 - Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646 - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865 - koporsók, kellékek, - 0745-606-215 - koszorúk - 0745-606-269 - halottszállítás - 0758-047-604
• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	
• Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976	

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.